

Dage, men ved Dphævelsen af endeel Friheder synes det ogsaa, at skulle have tabt Forpligtelsen til Hestehold (Nei!), men har dog beholdt denne. Forøvrigt er det mig ikke bekendt, at der er Forpligtelse til at holde Rytterheste paa andet end paa det privilegerede Hartkorns frie eller ufrie Hovedgaardstær, og for Parcellisterne af dette privilegerede Hartkorn. Er dette nu saa (Nei!) saa er det ogsaa vist, at Pligten er alene for det privilegerede Hartkorn; jeg kjender ikke noget Exempel paa, at uprivilegeret Bondejord eller Bondestybs-Hartkorn har mindste Pligt i dette Stykke, eller har været pligtig til at holde Rytterheste; vil man paa staae det, maa man her føre Beviis med Exempel derpaa. Den ufrie Hovedgaardstær er ikke lige med det uprivilegerede Hartkorn; der er stor Forskjel, der er mange Steder, hvor endnu den ufrie Hovedgaardstær har endogsaa Frihed i Skattelettelse foruden Tiendefrihed og Frihed for de communale Byrder, og der er en uhyre stor Forskjel. Aldeles rigtigt ere disse to Ting satte i Sammenligning med hinanden, nemlig Deeltagelse i lige Skattebyrder for det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn og lige Deeltagelse for det uprivilegerede med det privilegerede Hartkorn i Rytterhestehold; deri finder jeg ikke Andet end en lige simpel Berling, Forening af Byrderne til en fælles ligelig Byrde paa begge Sider, og, naar det consequent havde været udført saaledes, at lige Skattebyrde var paa lagt det privilegerede Hartkorn uden Erstatning, som jeg finder at være den ene rigtige Maade, da vilde jeg heller aldrig finde Andet end, at det uprivilegerede Hartkorn ogsaa ligefrem burde tage Deel i Hesteholdet uden al Erstatning. Oprindelsen dertil ligger jo selv deri, at Hovedgaardsbefidderne vare de, som i gammel Tid ikke alene havde Forpligtelse til at holde Heste, men ogsaa Forpligtelse til at holde Rytter og selv at være Rytter og som Stridsmand selv at møde rustet til Baabensfærd med Hest i fuld Harnisk. I Tidens Løb er denne Pligt founen indsaaledes, at Hesten er kommen alene, og Rytteren er bleven hjemme (Ratter). Den sidste Lovning deraf er ikke Andet end de 1728 Heste, som her strides om at faae lagt over paa Bon-

derne at holde tilligemed Herremændene. Da Bærnebyrden nu er bleven almindelig, saa bør Holdelsen af Heste og blive almindelig, det er billigt og retfærdigt, men Maaden at udføre det paa, kan jeg ikke billige; thi for det Første faaer Kjøbstadhartkornet en ny Byrde ved hele Fordelingen af Hartkornsbyrden og af dette Hestehold, som det ingen tilsvarende Godtgjørelse faaer for, og for det Andet faaer Bondeshartkornet en ny Byrde heraf, som ogsaa er uden Godtgjørelse.

Man har sagt, at Fourage-Statte, som det privilegerede Hartkorn nu faaer Deel i, skulde være en Liquidation mod Hesteholdet, der fordeles over paa det uprivilegerede Hartkorn; men derpaa er stor Forskjel; Fouragestatte er sammensmeltet med andre Smaastatter, og Resultatet af denne Sammensmeltning er blevet, at det privilegerede Hartkorn har faaet et Paalæg i disse sammenbragne Statte, som Kjøbstæderne burde været lettede ved, og som det uprivilegerede Hartkorn burde været lettet ved, efterat det frie Hartkorns Besiddere, der før vare frie for disse Byrder, nu kom med til at udføre disse; og dog har man nu ikke gjort Fordelingen saa ligelig, at disse blive lettede, eller faae mindre, end tilforn, hvilket jeg mener, at Kjøbstæderne og det uprivilegerede Bondeshartkorns Besiddere burde have faaet i det Sted, at de i Grunden nu faae en forøget Byrde ved hele denne Forandring, hvor dog de andre, nemlig de Privilegerede og Beneficerede, ere komne med til at deeltage i Byrden, som disse ene bare tilforn, og dog er ingen Lettelse skeet, men snarere Forøgelse for de tilforn Forbeholdede.

Grundtvig: Jeg skal ikke indlade mig i Trætte om, hvorvidt den nærværende Forordning virkelig burde staae i nøie Forbindelse med den om Hartkornets Ligeliggjørelse, men saameget er dog klart, at det høitærede Ministerium har antaget en saadan nøie Forbindelse. Den høitærede Indenrigsminister har idag vedkjendt sig det, og det er jo ogsaa tydeligt nok, om ikke af Andet, saa af den Paragraph, som ogsaa er bleven anført idag, i Forordningen om Hartkornets Egallisering, som siger udtrykkeligt, at nu herefter skal Hesteudredningen bestemmes paa en ny særegen